

a zwłaszcza te, które pierwszy raz na Zjazd przyjechały.

Gdy przystąpiono do odczytania protokołu, przybył na nasz Zjazd *N. X. Biskup Stanisław Okoniewski*, który jako dawny moderator sodalicii bydgoskiej a obecny moderator sodalicii pomorskiej, bardzo się pracami sodalicyjnymi interesuje. Wysłuchawszy protokołu i sprawozdania przemówił serdecznie do zebranych, przypominając, że ziemianki, które jak to miasto na górze tyle światła w siebie chłoną, to światło wyrobienia duchowego muszą także oddawać, by ono padało i na niziny społeczne. Stanie się tak, gdy wpatrywać się będą w Bogarodzicę i pójda w Jej ślady. Udzieliwszy błogosławieństwa pasterskiego, opuścił nas Dostojny gość, podniósłszy na duchu swą serdeczną przemowę.

Po odczytaniu sprawozdania Sekretarjatu i wydawnictwa Dworu Marji wywiązała się dyskusja nad naszym pismem związkowym. Skonstatowano potrzebę specjalizacji, umieszczania więcej artykułów, mających bardziej bezpośredni związek z pracą na wsi, głębsze bardziej fachowe ujmowanie zagadnień tej gałęzi pracy sodalicyjnej. — Skonstatowano dalej, że w stosunku do ilości dworów za mało pań prenumeruje pismo związkowe i położono paniom bardzo na sercu wglądnięcie w sprawę koniecznego abonowania swego organu.

Omawiając jedną z najważniejszych prac sodalicyj wiejskich, mianowicie pracę nad nauczycielstwem, stwierdzono wielkie różnice w trudnościach, jakie ta praca spotyka; gdzieś one olbrzymie a w innych miejscowościach prawie nieznane; zgodzono się na to, że miłością, dobrocią, okazywaniem serca, można prostować spaczona pojęcia, trafiać do umysłów, a największą rolę odgrywają tu zamknięte rekolekcje dla nauczycielstwa po dworach.

Ranne zebranie zakończyło się głębokim

referatem O. Moderadora, który nam tłumaczył, jak kształtowała się powoli definicja dogmatu o Boskiem macierzyństwie Marji.

Po wspólnym obiedzie odczytała prezydentka sodalicii krakowskiej referat o emancypacji kobiet w świetle ostatniej Encykliki Ojca św. o małżeństwie, po którym dyskutowano nad kobiecą pracą społeczną, konstatuując potrzebę poznawania organizacji, do której się chce wejść, a to zarówno przez zapoznanie się z jej statutami jak i sprawozdaniami, czy nie zawierają niczego, coby się sprzeciwiało czyto dogmatom katolickim, czy też życzeniom Ojca św. Zwrócono też uwagę na szkodliwość wprowadzania polityki do pracy sodalicyjnej. Zjazd zakończył obrady następującymi uchwałami:

a. W związku z referatem o emancypacyjnym ruchu kobiecym zaleca Zjazd Sodalicijom Związkowym gruntowne zapoznanie się na zebraniach z Encykliką Ojca św. Piusa XI. o małżeństwie chrześcijańskim. Wynika z niej, że sodaliskom nie wolno należeć do takiej organizacji, która wyznaje zasady potępionej przez Ojca św. przesadnej emancypacji kobiet.

b. Zjazd zaleca tym sodalicijom, które stykają się z marjawitami, by korzystając z tego, że sekta ta jest na rozdrożu, starały się współzuciem i miłością pociągnąć ich do Kościoła katolickiego; podobny sposób postępowania wskazany jest z błędzącymi hodurówkami.

c. Nawiązując do uchwał poprzedniego Zjazdu, przypomina się potrzebę współpracy sodalisek z Akcją Katolicką zwłaszcza po miastach i miasteczkach.

d. Zważywszy ciężkie położenie naszego Kraju zaleca Zjazd wszystkim Sodalicijom Związkowym konieczność i obowiązek modlitwy za Ojczyznę i jej kierowników, zwłaszcza praktykę ofiarowywania w tym celu Mszy św. i Komunii św. w pierwsze soboty miesiąca.

SPRAWOZDANIE

Sekretarjatu Związku Sodalicyj Pań Wiejskich w Polsce
za czas od maja 1930 do kwietnia 1931.

1. Z działalności Związku.

Sekretarjat nasz w nowym składzie odbywał posiedzenia w miarę potrzeby, było ich od ostatniego zjazdu sześć, w tem jedno z redaktorką „Dworu Marji“, p. Gutowską. Sekretarjat zawiadomił nowe Sodalicje, które się już dawniej zgłosiły, mianowicie: grodzieńską,

jarosławską, radomską, że zostały przyjęte do Związku. Sodalicja nieświeska przestała istnieć jako osobna sodalicja pań wiejskich, jak to na ostatnim zjeździe oświadczyła jej prezydentka, chociaż oficjalnego zawiadomienia Sekretarjat o tem nie otrzymał. Ogółem należy obecnie do Związku 18 sodalicyj.